

KLAŇANIE SA BOHU

Rodinná katechézka 118-2020 (685)

www.inky.sk

týždeň po 5. 1. 2020

„Ja som Pán, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! Neurobiš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať a ani ich uctievať!“ (Ex 20, 2-5). „Je napísané: ‚Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť‘.“ (Mt 4, 10)

BOŽIE SLOVO:

(Jn 4,19-24)

Čítanie zo svätého evanjelia podľa Jána: *Žena povedala Ježišovi: "Pane, vidím, že si prorok. Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu, a vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať." Ježiš jej povedal: "Ver mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaníme tomu, čo poznáme, lebo spása je zo Židov. Ale prichádza hodina, ba už je tu, keď sa pravi čítelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých čítiteľov. Boh je duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde."* Počuli sme Božie slovo!

KATECHÉZKA (KKC 2095 – 2109)

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 631, 399, 544, 683, 616)

Uctievanie Boha a klaňanie sa Bohu, oslava Boha, je prvou povinnosťou človeka vo vzťahu k Bohu. Najprv je oslava a úcta k Bohu, až potom vlastná spása a Nebo a podobne. V tejto veci však prichádza k dvom veľkým nedorozumeniam.

Tým prvým je, že na prvé miesto kladieme nie oslavu Boha, ale svoju spásu. Priemerný vlašný „kresťan“ si povie: *No, však nerobím nič tak strašne zlé, za čo by som si Peklo zaslúžil... Boh sa nado mnou hádam už len zmiluje a nejakou ma do Neba vpustí. Podľa mňa sa spasím, takže už nič viac robiť ani o nič viac sa už snažiť nemusím, všetko je v suchu.* Tento postoj v sebe nesie zásadnú chybu: je sebecký. Nebo je láska, život v Nebi je životom, lásky. Človek milujúci Boha kladie na prvé miesto Boha. Túži Boha osláviť, potešiť Ho, zavďačiť sa Mu nakoľko len vládze, slúžiť Mu zo všetkých síl, lebo voči Bohu, ktorý za neho trpel a ktorý mu dal nezaslúžený dar Večného Života, prechováva nesmiernu vďačnosť. Túži osláviť tohto Boha a zavďačiť sa mu nakoľko len vládze, pretože Ho miluje – a spasí sa práve pre túto lásku. Vlašný „kresťan“ však hľadá iba na seba, na svoj prospech. Na Bohu, na Jeho sláve ani na vďake voči Bohu mu nezáleží. Viac miluje svoje pohodlie, než Boha, pred láskou uprednostňuje lenivosť. Preto sa zatratí, pre tento nedostatok lásky, ako píše Písmo, že *„kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska; kto nemiluje, ostáva v smrti.“* (1 Jn 4,8; 3,14) To je onen *smrteľný hriech*, ako ho definuje aj Katechizmus: *„Odvracia človeka od Boha, ktorý je jeho posledným cieľom a jeho blaženosťou, a to tým, že človek dáva prednosť nejakému nižšiemu dobru pred Bohom.“* (KKC 1855) – v tomto prípade sebecké pohodlie a lenivosť pred láskou k Bohu a oslavou Boha, ktorú Mu dlžíme za všetko čo nám daroval a nikdy to nesplatíme!

Zapamätajte si: Spasiť sa dá len akoby *mimochodom*: Kto sa viac než o svoju spásu stará o lásku k Bohu a o oslavu Boha, spasí sa pre svoju lásku. Kto ale sebecky kalkuluje a počíta, čo mu vraj stačí na to, aby sa spasil a čo už vraj nemusí, a oslava Boha ho netrápi, zatratí sa pre svoje sebecko.

Druhé nedorozumenie spočíva v tom, ako sa Bohu klaňať. Spevom? Nejakou pobožnosťou? Obradmi? Katechizmus hovorí: *„Klaňať sa Bohu znamená uznávať ho za Boha, Stvoriteľa a Spasiteľa, za Pána a Vládca nad všetkým, čo jestvuje, za nekonečnú a milosrdnú Lásku,“* (KKC 2096) *„znamená s úctou a s absolútnou podriadenosťou uznávať „ničotu stvorenia“, ktoré jestvuje jedine vďaka Bohu.“* (KKC 2097) Spomíname si na katechézku 76 o *nádhernej úbohosti*? Presne o tom to je! Klaňanie sa Bohu a uctievanie Boha je v prvom rade *postoj*, ktorý máme v sebe hlboko zakorenený, ktorým uznávame Boha ako svojho *boha*, uznávame, že On je všetkým a my sme ničím, úplne mu odovzdávame svoj život, podriaďujeme sa Mu v bezvýhradnej dôvere (*to znamená byť veriacim človekom v kresťanskom zmysle tohto slova!*) a jedine Jemu slúžime – služba Bohu, Jeho Kráľovstvu, oslava Boha, toto všetko sa stáva zmyslom celého nášho života, všetkého nášho konania, vzhľadom na tento cieľ vyberáme všetko ostatné, od svojho povolania, zamestnania či životného stavu až po bežné veci všedného dňa, ako učí Ježiš: *„Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť“* (Mt 4,10) a ďalej Písmo: *„Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu.“* (1 Kor 10,31) Tento *postoj* klaňania sa Bohu „v Duchu a v pravde“ sa neviaže na nijaké konkrétne miesto ani na nijaké špeciálne úkony, ako to vysvetľoval Ježiš onej Samariťanke v dnešnom úvodnom čítaní. Preniká totiž celý náš život, všetko, čím sme a čo robíme.

K tomuto postojú nemôže byť nikto prinútený. Prinútiť môžete niekoho k vonkajším úkonom – recitovať text modlitby, sedieť počas omše v kostole, napríklad – ale nie k uctievaniu a klaňaniu sa Bohu. Preto Katechizmus v bodoch 2104 až 2109 zdôrazňuje náboženskú slobodu a aj inde upozorňuje: *„Boh isto volá ľudí, aby mu slúžili v duchu a pravde, takže sú viazaní vo svedomí, ale nie sú nútení... To sa dokonale ukázalo v Ježišovi Kristovi.“* *Kristus síce pozýval k viere a k obráteniu, ale nijakým spôsobom k tomu nenútil. „Vydal svedectvo pravde, ale nechcel ju násilu nanútiť tým, ktorí jej odporovali. Lebo jeho kráľovstvo... sa vzťahuje... láskou, ktorou Kristus vyzdvihnutý na kríži priťahuje ľudí k sebe.“* (KKC 160) To má dôsledky – aj na náboženskú výchovu detí, napríklad!

Je len samozrejmé, že tento postoj uctievania Boha a klaňania sa Bohu sa nakoniec prejaví aj špeciálnymi náboženskými úkonmi, z ktorých Katechizmus vyzdvihuje *modlitby* (KKC 2098), *obety* (KKC 2099), kedy Boha oslavujem tým, že sa pre Neho dobrovoľne zrieknem niečoho, čo je vzácne a čo by som inak mohol využiť pre seba a potom *služby* (KKC 2101 – 2103), obzvlášť tie, ktorými

sme sa Bohu zaviazali pri krste, sv. prijímaní a birmovke. Ak ich verne plníme, oslavujeme Boha. Ak ich ľahostajne prehládame alebo berieme len ako nejakú formalitu, niečo, „čo sme odrecitovali pri obrade lebo sa to tak malo“ a tým to skončilo, potom zneuctujeme Boha pred tvárou celého sveta a to je vážna vec!

DO PRAXE:

Skutočnou oslavou Boha je nový život, celý a úplne v láske zameraný na Boha, ktorý ma prvý miloval do krajnosti. Vonkajšie skutky nábožnosti – modlitba, obeta, spev, chvála, liturgia, ... – majú zmysel len vtedy, ak odrážajú tento vnútorný postoj uctievania Boha celým svojim bytím a životom, *„bez neho skutky pokánia zostávajú neplodné a klamné.“* (KKC 1430) – čiže pokrytecké, falošné.

UVAŽOVANIE:

Mám v sebe postoj oslavy Boha? Žijem pre to, aby som slúžil Bohu, *„pretože ja som mu veľkým dlžníkom“* (sv. Patrik)? Alebo som vlašný a priemerný, pretože som sebecký a svoje pohodlie si vážim viac, než Boha, ktorého reálne nemilujem?

Môj bežný život – je v ňom všetko podriadené oslave Boha, službe Bohu, pretože milujem Boha nadovšetko ostatné v mojom živote? Ako konkrétne sa to prejavuje? Čo, naopak, Bohu podriadené nie je, ba nebol by som ochotný, ak by na to prišlo, z lásky k Bohu to opustiť, zanechať?

Čo moje sľuby? Krstný, birmovný, z 1. sv. prijímania? Viem vôbec, čo som tam sľúbil? Beriem ich vážne? Plním ich, tak, ako som ich sľúbil? Alebo svojou ľahostajnosťou a vierolomnosťou zneuctujem Boha pred tvárou sveta i anjelov?

Čo náboženská výchova detí v mojej rodine (ak mám)? Viedem deti k pravej poklone a uctievaniu Boha, čiže k láske k Bohu a oddanosti a radostnej službe Bohu? Alebo sa uspokojím s tým, že ich donútim k nejakým vonkajším úkonom – *ísť v nedeľu do kostola, odrecitovať ráno a večer nejakú modlitbu?* Skutočne ich evanjelizujem? Katechizujem? Alebo len viac menej autoritatívne „navykám“ na nejaké vonkajšie „dodržiavanie“ niečoho?